СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 81. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 8. квітня 1931. VOL. XXXIX. No. 81. Jersey City, N. J., Wednesday, April 8, 1931. THREE CENTS.

ВАШИНҐТОН ЗАНЕПОКОЄНИЙ РОЗСТРІЛАМИ В МАНАҐВІ

ВАШИНҐТОН. — Секретар стейту, Генри Стимсон, зажадав від американського посла в Нікараґві точних вияснень у справі розстрілу грабіжників, які плюндрували руїни знищеного землетрусом міста Манаґви.

Департамент стейту побоюється, що відомости про часті розстріли мажуть дати притоку до ріжних нападів на американських маринарів, котрі тепер сповняють в Манаґві охоронну службу й ведуть ратункову акцію.

ЗАТВЕРДИЛИ ЗАСУД ФОЛА.

ВАШИНҐТОН. — Апеляційний суд Колюмбійської округи затвердив одноголосно вирок, яким засуджено бувшого секретаря справ внутрішніх, Алберта Б. Фола, на однорічну вязничну кару і заплату $100.000 за те, що, винаймаючи Едвардови Доґенієви нафтові державні поля, побрав від нього хабаря в сумі $100,000.

МЕЙОР ВОКЕР І ЧОРНИЙ КІТ.

НЮ ЙОРК. — В часі, коли мейор Вокер розмовляв з репортерами і розповідав про те, що виготовляє відповідь на зроблені йому закиди, зявився в салі великий чорний кіт і поглянув на мейора, а потім перейшов попри нього.

Мейор засміявся. А інші дебатували, що це значить. Одні покликувалися на „Ди Мескот Бук", яка каже, що чорний кіт означає щасливий вихід з клопотів з усіми людьми крім Китайців, а другі твердили, що в інших книжках чорний кіт означає чорта й нещастя.

ПЕРЕВЕЛИ РЕВІЗІЮ В ЕЛК КЛЮБІ.

ДЖЕРЗИ СІТИ. — Ходили вістки, що „Джерзи Сіти Лякс Клоб", який міститься на Джорнел Сквер, є нічим іншим, а тільки звичайним спікізі.

Це спричинило ревізію, підчас якої детективи забрали поважну скількість фляшок з винами і горівками.

До цього клюбу належать бувший говернор Мур, мейор Гейґ і богато інших визначних людей.

Не арештовано нікого, бо не приловлено нікого на питтю.

КОНВЕНЦІЯ ПОВИННА РІШИТИ ПРО ПРОГИБІЦІЮ.

НЮ ЙОРК. — Демократичні лідери відповіли Джанови Рескобови, голові Народного Демократичного Комітету, щоби справу прогибіції предложив в 1932 р. демократичній конвенції до вирішення. До цього час не треба би займати ніякого офіційного становища.

ОКРУЖНИЙ ПРОКУРАТОР ПЕРЕД СУДОМ.

НЮ ЙОРК. — Дистриктовий прокуратор Крейн був уже переслуханий перший раз через Семюела Сібури в справі занедбаного свого обовязку переслідування рекетірів.

ПЕРШЕ РЕКЕТІРСЬКЕ ОБЖАЛОВАННЯ.

НЮ ЙОРК. — Федерел ґренд джюрі обжалувала Алберта Г. Карлайла, президента „Бондшерс Фискал Корпорейшен", за те, що він не платив доходового податку в 1927 і 1928 роках.

Прокуратор ствердив, що Карлайл побирав річно платню в сумі $36,500. Його компанія продавала шери на патентові права, головно жінкам. Все, що зібрали, забирали титулом платень.

КОНҐРЕСОВИЙ БУТЛЕҐЕР ІДЕ ДО ТЮРМИ.

ВАШИНҐТОН. — Джордж Лоренс Кеседі, знаний як „чоловік з зеленим капелюхом", котрий нібито доставляв алькоголічні напитки конґресменам і сенаторам, прилапаний на пачкарстві, мусить тепер відбути 18-місячну вязничну кару.

ОБДИРАЮТЬ НАВІТЬ ВЕТЕРАНІВ.

ВАШИНҐТОН. — Конґресмен Ля Ґардія подає, що навіть ветерани не можуть дістати по шпиталях роботи, поки не оплатяться в ріжних бюрах посередництва праці. В тій справі пороблено доходження з боку Ветеранського Бюра.

БЕРУТЬ НА РАТИ, АЛЕ СПЛАЧУЮТЬ.

НЮ ЙОРК. — Кенеди Колинс, член екзекутиви „Р. Г. Мейсі Ко.", доказує, що в Злучених Державах побрано на рати до часу економічної депресії, себто перед 1929 р., товарів на суму $6,000,000,000, з чого вже половину сплачено. З того він заключає, що таки йде до ліпшого.

„КУПУЮТЬ" ПРОФЕСОРІВ.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Миссис Ґіфорд Пиншо, жінка пенсилвенійського говернора, каже, що „поблик ютіліті" хочуть звихнути уми молодого покоління і доконують цього в цей спосіб, що „купують" собі професорів економії, які учать молодь по університетах і каледжах. Миссис Пиншо твердить, що ті компанії вимагають від професорів розвязування економічних проблем перед учениками в такий спосіб, який є догідний для „ютіліті". Вона каже далі, що професори повинні вчити по свому переконанню, а не так, як їм кажуть ті, котрі їх „купують".

ВЕЛИКА ПОДАТКОВА АФЕРА В РУМУНІЇ.

В Семигороді власти викрили велику податкову аферу в одній спіртовій фабриці. Афера ця прибрала прямо сензаційні розміри. Зловживання її сягають суми 140 міліонів леїв, цебто близько 7 міл. золотих. Поліційні власти арештували досі одного скарбового урядовця, власника фабрики й його книговодця.

НІМЦІ СВЯТКУЮТЬ РОКОВИНИ ПЛЕБІСЦИТУ НА ГОРІШНІМ ШЛЕСЬКУ.

З нагоди 10-тих роковин плебісциту на Горішнім Шлеську в численних місцевостях на терені Німеччини відбудуться маніфестаційні обходи, в яких візьмуть участь також представники уряду.

ПРИЇЗД ҐЕНЕРАЛЬНОГО СЕКРЕТАРЯ СОЮЗУ НАРОДІВ ДО БЕРЛІНА.

Німецькі часописи повідомляють, що до Берліна має приїхати генеральний секретар Союзу Народів, Ерік Дрюмонд. Дрюмонд має навязати контакт з німецькими міродайними чинниками й обговорити з ними справи, звязані з підготовкою розоружної конференції.

ПРИГОТУВАННЯ ДО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ПРАВОСЛАВНОГО СОБОРУ.

Польські часописи сповіщають, що в митрополита Діонізія відбулася 11. березня нарада при співучасти директора департаменту віроісповідань, Потоцького, і начальника політичного відділу, Сухенка, в ціли устійнення програми праць приготовчої конференції для першого генерального собору православної церкви в Польщі. У висліді нарад випрацювали плян цеї конференції. Дня 17. береня ц. р. відбулося перше засідання комісії під проводом поліського епископа Олександра.

НЕЗНАНИЙ ТВІР ФІДІЯ

В археольоґічних кругах Атен зробила величезну сензацію знахідка американського археольоґа Карпентера, який на подвірю малого музею Акрополісу відкрив статую ґеніяльного різьбаря старинности.

Статуя з мармуру представляє сидячу жінку. На жаль, горішна частина є сильно ушкоджена. Здається, що праве рамя було піднесене, а ліве оперте на бедрах. Різьба є правдиво мистецька, ніжна й аж до подробиць виконана прекрасно.

КУДИ ЙДЕШ, ПОЛЬЩЕ?

Визначний бельгійський правник і письменник, Жіль Дестре, помістив у брюксельськім щоденнику „Ле Суар" з 2-го лютого ц. р. завваги в справі Берестя, які зачинають ся словами: „QUO VADIS, POLOGNE" . . . (Куди йдеш, Польще?).

ЖЕБРАКИ ВБИЛИ СТАРУШКУ.

Старушка, сторожиха дому у Варшаві, Каролина Самеритова, не любила жебраків, які надто часто докучали льокаторам камениці, і нераз проганяла їх за двері. Жебраки відгрожувалися і недавно напали на неї в її кімнаті, завязали голову мішком і задушили на смерть. Поліція не знайшла тих, що це вчинили.

ОГРАБЛЕННЯ БАНКУ.

На „Комерційний Банк" у Бая Маре (Маре (Румунія) напали недавно бандити, яким удалося захопити великі суми грошей. Поліція завважила бандитів при роботі, при чому прийшло між вломниками й поліцією до правдивої битви, в часі якої тяжко ранено одного поліцая. Та помимо того вдалося злодіям, які дали ногам знати, зловити й арештувати. Один з них називається Саломон Шлойм, який перед двома роками викрав з кожухового склепу Шіфріса товарів на суму 2 міліони леїв. Другий бандит називається Еле Шварц. Обидва вони з Кишинева.

Цікаво, що обидва бандити приїхали вечером до Бая Маре, зайшли до готелю, а вже коло години пів до 11-тої викрито їх у „Комерційнім Банку". Вони працювали за допомогою найновіших вломчих інструментів і поповнили мабуть не один влом.

НА ЗЛІСТЬ БЕЗБОЖНИКАМ БУДУЮТЬ ЦЕРКВИ.

Комуністичний орган союзу воюючих безбожників, „Безбожник", повідомляє, що в богатьох місцевостях Рад. Союзу занотовано випадки, що населення, не зважаючи на заборону властей, збирає складки на будову нових церков. І так в містечку Єгоревск під Москвою місцева людність зачала будову нової церкви з добровільних пожертв.

ІМЕНУВАННЯ.

Д-ра Івана Мірчука, надзвичайного професора пражського українського університету, іменовано на днях дійсним членом цьогож університету. Як відомо, проф. д-р Мірчук працює на полі стислої фільософії, а зокрема над фільософією Канта. Рівночасно д-р Мірчук є членом Українського Наукового Інституту в Берліні.

НАПАД БАНДИТІВ НА ВАНТАЖНІ ПОЇЗДИ.

Польські часописи пишуть, що на Поморі бандити щораз частіше нападають на поїзди з углем, терорізують обслугу поїзду, грабують уголь та втікають. В ночі 9-го березня ц. р. банда опришків знову напала на поїзд з углем між стаціями Ольпух — Косцежина. Кондуктори відперли напад напасників. Трох напасників придержали, інші втікли.

ЗУБКОВ — КЕЛЬНЕРОМ.

Відомий Александер Зубков, російський еміґрант та шваґер ексказйзера Вільгельма II, є тепер кельнером в одній люксембурській ресторані. Перед тим рестораном вміщено рекламовий напис: „Наших гостей обслугує шваґер цісаря Вільгельма". Така реклама будь-що-будь обиджує ексказйзера і він готовий вже дати Зубкову фільварок і досмертну ренту, щоби він лише покинув кельнерську службу. Але Зубков не годиться на такі пропозиції ексказйзера, бо лякається, що останній інтернує його пізніше в домі божевільних.

САМОГУБСТВО КЕРОВНИКА ЕКОНОМАТУ АПЕЛЯЦІЙНОГО СУДУ.

У Львові в бюрі економату апеляційного суду при вул. Баторія застрілився керовник того бюра, А. Діц. Причина самогубства — матеріяльні труднощі.

НУЖДА І БЕЗРОБІТТЯ НА СЕЛІ.

Один богатший селянин з Фратівців (Буковина) накупив курудзів у регаті, привіз до дому і змолов. Муку почав розвозити по селах на продаж. У Вікові купив у нього другий селянин, але грошей не дав і муки віддати не хотів. Покликаний жандарм також нічого справити не міг, бо бідний селянин звинявся, що теперішнім часом роботи не може знайти ніде, а в хаті пятеро дітей до прогодовання. Як заробить, то віддасть бажану ціну за муку. — Додати треба, що в часі зарібку селяни з сіл, де є трачки, заробляють кіньми і поверх 500 левів денно. Тоді то в коршмі потрафили їсти пів кіля ковбаси і випити 6 фляшок пива. А жінка з дітьми вдома їли печену мамалиґу і бараболі в „мундурі". Так само робили і підміські селяни. Пропивали з кумами вторговані гріш, а жінка й діти примирали голодом. — („Час").

„ПОЛЬЩА АРЕШТАМИ Й НАСИЛЬСТВОМ ЗГАНЬБИЛА СВОЮ САМОСТІЙНІСТЬ".

У часі дебати в польськім соймі над зміною статута „Почесного хреста й медалі польської незалежности" прийшло до гострих сутичок між правительственними послами й опозицією.

Посол Дібоа, що був інтернований у Берестю Литовськім і якого немилосердно там катували, сказав між іншим у своїй промові, що теперішні можновладці арештами й насильствами сплямили польську незалежність.

Ці слова викликали заколот, що готов був перейти в бійку. Президент сойму закликав посла Дібоа до порядку.

Потім промовляв провідник ББ. Мендзінський і перестерігав опозицію перед продовжуванням провокації, бо правительство готове вжити тяжчих засобів, ніж дотепер. По цьому принято проєкт правительства.

ЗНОВ БАЙКИ ПРО УГОДОВСТВО УНДО З ПОЛЯКАМИ.

Польська преса, а також націоналістичний „Український Голос" заговорили останніми часами про угоду акцію Укр. Нац. Дем. Обєднання. Пишеться, що правительственний бльок мав би Українцям пропонувати певного роду куцу автономію з жаданням, щоби вони заявили свою льояльність до польської держави й відтягнули всі скарги й протести, які внесли до Союза Народів.

Очевидно, що всі ці слухи про „угодову акцію" пускають у рух самі Поляки, яким не дуже приємно робиться на саму згадку видвигнення пацифікаційних звірств і насильства перед Европою.

А Українці очевидно раді, коли можуть кинути підозріння на найсильнішу українську політичну організацію в краю, або кинути й каменем у свій город.

Польська преса приносить вістку з Варшави, що Українці не погодилися на предложення правительства й що тому „переговори зірвано".

(„Час").

СМЕРТЬ ПІД ЛЕДОМ.

На ставі в Гродзіску коло Ленчиці заломився лід підчас того, як хлопці ховзалися по ньому. Двох хлопців утонуло.

НАПАСТИ НА УЧИТЕЛІВ УКРАЇНЦІВ НА БУКОВИНІ

РУМУНСЬКА ПРЕСА И СУСПІЛЬСТВО ОББРІХУЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ УЧИТЕЛІВ, А ВЛАДА ПЕРЕСЛІДУЄ.

ЧЕРНІВЦІ (Буковина). — Національна активність Українців на Буковині та все зростаюча політична й національна свідомість українського селянства й міщанства неабияк непокоять румунських шовіністів. Вести агітацію Румунам серед українського населення досить тяжко, бо старші Українці не вміють читати румунських газет, а котрий свідоміший, то хоч і вміє, має свою власну думку й не піддається тій агітації.

Румунські шовіністи особливо занепокоєні тим, що до камери (парляменту) з черновецького повіту на останніх виборах великою більшістю голосів побідив український кандидат д-р О. Шкраба. Румунська преса тепер накинулася на українське вчительство, бо вважає, що це воно вплинуло так на українське населення, що те віддало свої голоси на українського кандидата. Вся румунська преса, а також низка ріжних спеціяльних агентів і провокаторів обвинувачують українське вчительство в усіх можливих і неможливих гріхах та провинах проти держави. Вони називають українське вчительство зрадниками, ірредентистами й українськими шпіонами. Між іншим в Румунії дійсно дуже часто викривають ріжні шпіонські організації, але членами тих організацій все бувають Румуни, а не Українці, чи українське вчительство.

Звичайно цей скажений похід проти українського вчительства не лишається без уваги урядових чинників і вони всіми засобами стараються переслідувати й притискати українське вчительство на Буковині. На Бесарабщині вже давно все українське вчительство вирване з корінням.

В той самий час румунська преса, громадянство й урядові чинники не звертають жадної уваги на те, що діється тепер в гірських околицях української Буковини. Там населення вже давно голодує, а тепер на весні становище його стало неможливим. Навіть заможніші господарі не мають кірця кукурудзи, щоб зробити собі й дітям з неї мамалиґу. Заробітків жадних нема й населення пухне з голоду та гине сотками. Румунські „патріоти" й уряд цього „не бачать" і не турбуються цим страшним явищем, бо вони тепер стараються всіми силами воювати проти української ірреденти, переслідуючи українські організації, учительство та окремих діячів.

ЩЕ ОДНА НАРАДА ТАЄМНОЇ ДИПЛЬОМАТІЇ.

ЛОНДОН (Англія). — Міністер заграничних справ, Гендерсон, старається влаштувати конференції міністрів справ закордонних: Німеччини, Франції, Італії й Англії. Він думає, що на такій конференції перед засіданням Ради Ліґи Націй, яка відбудеться в травні, треба дійти до повного порозуміння між цими державами в ріжних справах.

Головною справою до обговорення на цих нарадах має бути справа підготовки конференції Ліґи Націй по загальному обеззброєнню, яка збереться в лютім 1932 року. Крім того на цій нараді треба остаточно дійти до воєнно-морського порозуміння між Італією та Францією й нарешті обговорити докладно справу німецько-австрійського митного порозуміння.

Взагалі Гендерсонови хочеться, щоб ці чотири держави на засіданнях Ліґи Націй виступали в повнім порозумінню й рішали всі справи так, як вони наперед умовляться.

ҐАНДІ ПРИЙДЕ ДО АМЕРИКИ.

НЮ ДЕЛІ (Індія). — Індійський національний провідник Ґанді задумує приїхати до Америки на запрошення своїх приятелів і прихильників. Він хоче відвідати Америку в звязку зі своєю поїздкою до Лондону на конференцію довкола круглого стола. Ще не відомо, чи Америку він відвідає перед конференцією, чи після конференції. У всякому разі він не буде числитися з тим, що Англія думатиме про його поїздку.

Ґанді відвідав віцекороля Індії, лорда Ірвіна, який уступає зі свого становища й вертається до Англії. Притім він обговорював з Ірвіном справу лондонської конференції. Ґанді вже вибрав 12 Індійців, які мають бути в складі делеґації до Лондону.

МАДЕЙРА В РУКАХ ПОВСТАНЦІВ.

ЛІСБОНА (Портуґалія). — Остров Мадейра ще знаходиться в руках повстанців. Портуґальське правительство вирняжає спеціяльний експедиційний відділ війська з военними літаками, гарматами й боєвими суднами.

Доходять чутки, що на острові почалися бої між повстанцями та населенням і частиною війська, котрі лишаються льояльними центральному урядові.

ЗНОВ КИТАЙЦІ-ҐЕНЕРАЛИ ЧУБЛЯТЬСЯ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — У провінції Чехван вибухла війна між окремими ґенералами. Центральне нанкінське правительство вислало туди свої війська, щоб „помирити" ґенералів і припинити кріваву міжусобицю.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.
One year ....$ 7.00
Six months ....$ 3.75
Three months ....$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ....$ 5.00
Three months ....$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодинокe число три центи.
На рік ....$ 7.00
На пів року ....$ 3.75
На три місяці ....$ 2.00
В Джерзи Сити і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ....$ 5.00
На три місяці $2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МАЙНЕРСЬКА РОЗПУКА

В околицях Вилкс Бері й Скрентону страйкує біля 20,000 майнерів. Та подія може дійсно дивно вразити міліони безробітних, які ждуть на якунебудь працю. Та це саме, що майнери вийшли на страйк у такий скрутний час, коли вони й без страйку є голодні й босі, свідчить тільки про розпучливе положення майнерів та ті невідрадні відносини, які запанували в угільній промисловости.

Страйк той не знайшов затвердження з боку заряду Юнайтед Майн Воркерс, а зосібна з боку Джана Л. Луіса, президента юнії. І те є теж доказом, що майнерська нужда не знаходить навіть розуміння у своїй власній майнерській юнії.

Така політика Луіса розбиває майнерську юнію і відтягає від неї майнерів. І тому майнери полудня починають організуватися в незалежні юнії.

От у тім самім часі, коли розпочато майнерський страйк в околицях Вилкс Бері, надзвичайний сенатський комітет переслухує ріжних людей у справі забезпечення на випадок безробіття. Між тими, котрих переслухано, був Б. А. Скат, заступник президента „Вест Вірджінія Майн Воркерс Юніон".

Скат виразно зазначив, що майнери полудня немають довіря до Луіса і його юнії, бо вони не заступають як слід майнерських інтересів. Скат змалював теж розпучливе положення майнерів.

Він зізнав, що безробітні майнери не одержують ніякої помочі ні від Червоного Хреста, ні від ніяких урядових допомогових організацій. Він доказував, що майнери полудня живуть під терором угільних компаній. Вони працюють тепер по 12 годин, і то тільки два-три дні на тиждень і за денну платню, яка зачинається від $2.50, а доходить найвище до $4. А ті, що не роблять, а є їх подавляюча більшість, ходять голодні й обдерті, а до того ще й без даху над головою.

Майнери, коли навіть мають працю, не одержують на руку ніяких грошей. Вони змушені купувати в компанійних склепах і платити за все на 40 до 60% дорожче ніж деінде. А коли майнер не хоче тому повинуватись і бажає перейти в інше місце, ніде його не приймуть. Він є кріпаком, привязаним до копальні, а вугільний барон є сьогодні всевладним його паном.

Коли возьметься під увагу оті відносини, то нема ніякого дива, що живі люди виходять на страйк навіть у теперішні важкі часи безробіття.

Страйкують, бо не можуть жити.

ВАРШАВСЬКІ „ПЕРЕГОВОРИ"

(Оригінальний допис до „Свободи" з краю).

I.

Не може бути двох думок, що Українці, живучі в Америці, зосібна в Злучених Державах, причинилися надзвичайно до розголошення в культурному світі „пацифікаційних" звірств і до звернення взагалі його уваги на невиносиме положення шість і пів міліона Українців під польським панованням.

Згадаю лиш хочби на кольосальні українські демонстрації в Ню Йорку, Филаделфії й інших містах. — „Свободи", котра ті демонстрації описувала, вправді польська почтово-гранична цензура не допустила до рідного краю, але описи ті з відповідними пропусками помістили „Новий Час" та „Діло", а читачі тих часописів вже самі додумувались, які то написи були на сотках несених в поході таблиць, та що представляв образ з живих осіб, везений в Ню Йорку на тягаровім авті посеред того походу.

Але і вирізки з дотичних чисел „Свободи" дійшли до краю і я бачив старших людей, що плакали, читаючи опис тих демонстрацій.

Так! Українська Америка і демонстраціями і протестами і грошевою допомогою сповнила свій обовязок супроти Вітчини.

Нікуди правди діти — ми тут попросту навіть не сподівалися, не підозрівали, що наші Браття Американці спосібні пірватися до такого могучого протесту, як це вдійснoсти сталось, до протесту, який не лиш рідженим Американцям-Англьо-Саксонам, але і нашим „вороженькам" неабияк заімпонував.

Але саме тому „наша" Америка повинна довідатись про дальший перебіг подій в краю, про це, як поділали її протести та демонстрації на наших противників, та який викликали відголос як в Европі так і в самій Польщі.

Припускаю, і я є переконаний, що про це наша американська преса не одно подає і подала до відома своїх читачів. А я в отцій статті хочу лише поговорити дещо про останні події в краю, а радше на терені варшавського сойму.

Бо думаю, що лише знання „правдивого стану річи — дає нам можність орієнтуватися як треба і відповідно до дійсних обставин підприняти наші постанови та розвинути відповідну акцію.

Але починаймо наше оповідання з „кінця".

Уже більше як 10 літ гуляє по наших плечах **петлюрівська політика,** ослаблює наші сили, ширить деморалізацію і зневіру.

Може бути, що Петлюра сам ділав в добрій вірі та хотів при помочи одного противника повалити на землю другого, щоби потім із тим першим, уже ослабленим, дати собі раду. Та однак ця комбінація не вдалася, а польський союзник, що разом зі своїми дідичами та їх економами рушив на Велику Україну — мусів таки під ударами українських селян повстанців тікати домів, і лише поміч бідолашних Петлюрівців виратувала його від остаточного погрому.

Але Петлюра все ще надіявся на польське чудо і лише злочинна куля большевицького наймита помогла йому з честю закінчити свою політичну карієру.

Та лишилось ще по польських таборах кілька тисяч виголоджуваних „до щенту" боєвиків, лишилась добра пачка петлюрівських достойників, котрі, використовуючи факт істнування тих голодняків, розбуджували і розбуджують у польських володарів надію на спільний побідний марш на Збруч та представляють їм в рожевих красках, як то радісно приймати їх будуть великоукраїнські народні маси.

Ця оплачувана Поляками кліка вибрала новим „головним отаманом" (!) нічим непомітного **Андрюшу Лівицького,** просто комічну фігуру, котра з кождим новим роком видає **„Приказ до армії і фльоти (!!)"** та робить своїм краянам надію на недалекий вже вимарш на Наддніпрянщину.

І це все було би ще менше шкідливим, коли би Петлюрівці обмежувались лише на свої власні круги. Але ні! Вони не ждуть на вимарш за Збруч, але вже і тепер, в сучасну пору стараються виповнювати ревно льокайські прислуги для своїх панів і хлібодавців. — Крім того прийшла їм на поміч іще і наша лиха доля, котра прилучила понад три міліони наших земляків, що перше мучились в московській кормизі — до польської „жечипосполітої". Є це Волинь, Полісся, Холмщина і Підляше.

На тій області найшли Петлюрівці людців з тої самої московської школи, тої самої вдачі і ментальности, тож і не диво, що з ними без великих трудностей знюхались та розпочали спільну політику, що тим лекше пішло, коли взяти на увагу, що Волинці й інші стали **горожанами польської** держави і могли відограти ролю також і підчас виборів та в соймі.

І ось побачили ми на Волині часопис „Українську Ниву", та якісь буцімто українські товариства та кооперації — в ґрунті річи прибіжища хрунівства і національної зради.

На велике диво прийшла Петлюрівцям цілком несподівано поміч, а то у виді православної єрархії, зложеної ще від часів старої Росії з самих „твйордих кацапів неділимцев". Чомуж вони так охочо пішли на польську службу, вони такі дуже православні — польському суперкатолицькому урядови?

Нічого іншого — як **спільна ненависть до українського народного відродження,** до українського народу. І вона то наказала їм ввести **польську мову у внутрішне церковне урядовання;** вона то не допускає української мови до церковних відправ і проповідей; вона каже їм і підчас виборів підпирати польську лісту, число перше, при помочи котрої шість волинських хрунів прекрасної породи з **Петьом Певним на чолі** — увійшли до польського сойму.

А ті знову ведуть уже одну лінію з петлюрівською централею в Варшаві, до котрої пристали додатково і такі оказии галицько - української хруніяди, як **Роман Стоцький*)** та недавно помершій **Стефан Томашівський.**

Для замилення очей Европі та Союзови Народів заложив польський уряд у Варшаві якийсь „Рускі Інститут", а на чолі його поклав Петлюрівця **О. Лотоцького.** Але попри нього є там головним махером власне цей многонадійний **Роман Стоцький,** котрого лизунство нераз навіть самих Наддніпрянців, що не втратили решти народної чести — доводить до розпуки.

І ось та пачка увійшла в зносини з декотрими українськими послами з Галичини, а в першу чергу з послом Остапом Луцьким.

А до помочі став панови Луцькому **д-р Загайкевич,** а як пристав до них голова центрального виділу „Просвіти" у Львові, **М. Галущинський**—це вже не так легко розібрати та зрозуміти.

Віддавна вже ходили вісти про „переговори" цеї трійці, але це все було покрите великою тайною і аж недавно виявилося, що дня 16. лютого зійшлися **на чорній каві** в директора „Руского Наук. Інституту" **О. Лотоцького в Варшаві,** ось які „лиця": 1) **Шепель,** бувший начальник 2-го відділу, а тепер шеф бюра ради міністрів, 2) **Сухенек,** начальник „відзялу народовосцьового" міністерства справ внутрішних, 3) **Голуфко,** спеціяліст від „мнейшосці народових" і віцеголова клюбу ББ (бебехів), колишній соціяліст, 4) ксьондз **Жочґлович,** віцеміністер освіти; 5) Скрипник, 6) Тележинський, 7) Богуславський, 8) Петя Певний (все те укр. хрунівські посли з волині), а далі 9) Остап Луцький, 10) М. Галущинський, 11) д-р В. Загайкевич і ще трох послів.

Повищу вістку повторив ундівський „Новий Час" і зажадав вияснень від УНДО. За кілька днів появилися обширні вісти польської львівської і варшавської преси, що **УНДО розпочало переговори** з польськими чинниками.

Іван С.

(Далі буде)

*) Роман Стоцький родився вправді на Буковині, але його батько є Галичанином.

Римський цісар Август, як умирав, записав у завіщанні кождому з горожан Риму по 300 сестерцій. Одначе наслідник його на престолі, Тиберій, навіть не думав виконати волі попередника. Тоді один із горожан хотів собі посміятися із скупого цісаря і прошептав до вуха свому товаришеві, що саме помер, щоби на тому світі повідомив цісаря Августа, що його леґату не виконано.

Коли вістка про це дійшла до Тиберія, він покликав до себе жартуна, виплатив йому триста сестерцій та сказав:

— А тепер піде до цісаря Августа та скажеш йому, що ти дістав те, що було призначене для тебе.

З тими словами підписав на нього смертний присуд.

КОРИСТАЙТЕ З МІСЯЦЯ ДЕШЕВОЇ КНИЖКИ.

КУЛЯМИ І ГАРМАТАМИ НЕ БОРИМОСЯ З НАШИМИ ВОРОГАМИ ЩО ДНЯ. АЛЕ КУЛЬТУРНИМИ ЗДОБУТКАМИ МОЖНА НИЩИТИ ВОРОГІВ КОЖНОГО ДНЯ, В КОЖНИЙ ЧАС. ДО КУЛЬТУРИ ДОХОДИМО ПРОСВІТОЮ, А ДО ПРОСВІТИ ПРИ ПОМОЧІ КНИЖКИ.

І ОСЬ ТОМУ КНИГАРНЯ „СВОБОДИ", ЩОБИ ПРИЧИНИТИСЯ ДО ПОШИРЕННЯ КНИЖКИ МІЖ НАШИМ НАРОДОМ В АМЕРИЦІ, ПРОГОЛОШУЄ, ЩО

ДАЄ В ЧАСІ ВІД 25-го БЕРЕЗНЯ ДО 25-го КВІТНЯ 1931 Р.

25% ОПУСТУ

НА КНИЖКОВІ ЗАМОВЛЕННЯ ВІД $2 ДО $6, А

35% ОПУСТУ

НА ЗАМОВЛЕННЯ ВИЩЕ $6 — З ВИНЯТКОМ ШКІЛЬНИХ ПІДРУЧНИКІВ.

"S V O B O D A,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

І. Бондар.

ДЕЩО ПРО ТАНКИ

(9)

Тоді йому не треба ні слів, ні пояснень писемних чи яких інших до свого твору, бо більше того, що він дав у цім творі, він не може вже дати. Тоді лише артист дійсно стає творцем, а не лишається ремісником.

Українець-маляр Врубель, кажуть, більш як сто разів перемальовував свого плачучого диявола. Хоч, думають, що він збожеволів, працюючи над ним, але він дав такий геніяльний твір штуки, що хто раз побачив цього диявола, той навіки запамятає його лице з печатю безграничного страждання, яке написане на нім. Однієї цієї картини досить булоб для Врубля, щоби знавці штуки поставили його в лави великих малярів-творців.

Німецький естетик Фолькельт каже: „Артист, як я його собі уявляю в звязку з культурним життям, кермується гарячою потребою працювати **за посередництвом свого мистецтва** над вихованням людства. Він не може зробити инакше, як хіба дасть свої твори на услуги величному змаганню людськости до всього доброго й чистого, великого й вільного". Завважайте цей вираз, що мистець **„працюватиме за посередництвом свого мистецтва",** бо коли він почне доповнювати свої думки, свої ідеї иншими способами, він від того часу перестає бути артистом і творцем, перетворюючись, в кращому випадку, в звичайного ремісника, який лише старається рекламувати себе та свої твори, як кожен фабрикант чи робітник.

Микола Євшан в своїй літературній критиці говорить: „Творець мусить мати широку **артистичну культуру,** щоби усвідомити собі ті великі завдання й те важне становище, яке займало й займає мистецтво в житті". Далі він говорить, що творчість справжнього артиста **„мусить бути передовсім серіозна в відношенню до себе й до других, не сходити на фарс, або забавку для поодиноких людей. В приготовленню тої возвишеної атмосфери серед загалу, у вихованню одиниць і цілих поколінь в тім напрямі, щоб зробити їх серця здібними до приняття та плекання в собі всього гарного й величного лежить найбільша місія всього мистецтва".** (Підкреслення Євшана. — І. Б.).

Для справжнього артиста-творця не важно те, чи маса його ганить, чи рукоплеще йому. Для нього важне те, чи він дійсно в свойому мистецтві виконує ту велику місію, до якої чує внутрішне покликання, чи дійсно він творить те, до чого штовхає його внутрішній пал душі. Він знає, що коли його мистецтво чисте й ідеальне, то коли не тепер, то пізніше, маси зрозуміють його, бо вони тоді вже доростуть до зрозуміння того прекрасного й величного, що для них творить артист по своїй уяві. Лише ремісник, який старається за ліпшу ціну збути свій виріб, буде прислухуватися до голосу своїх „костумерів" і свою творчість, палання своєї душі, яке веде його до вищих ідеалів, буде придушувати в своїй душі, щоб давати натовпові те, що йому подобається. Справжній артист-творець служить штуці, служить своїм ідеалам та вічним ідеалам людства, а не смакам та забаганкам часто випадкового натовпу. Коли маса його розуміє й підтримує, то це ліпше для тої маси, бо то значить, що вона вже доросла до зрозуміння вищої творчости артиста.

Ми не можемо забувати, що маса й діти однаково дивляться на мистецтво й однаково відносяться до нього. По дослідах психольоґів Маймана й Наторпа видно, що діти часто 10 років і трохи старші, розглядаючи картину, майже завжди складають присуди тільки про зміст картини, а не про маляра, не про техніку (себто спосіб творення картини), не про вжиті засоби (фарби, малюнок, композиція та ин.). А-бо, кажучи иншими словами, картина для них зовсім не мистецький твір, а, так би мовити, фотографія певного факту з реального життя. Тіж дослідники виявили, що присуди неосвічених дорослих такіж самі, як і присуди дітей, а естетична оцінка виявляється лише в тих освічених дорослих, що до того мають відповідну підготовку, або самі працюють в мистецтві. Тому для справжнього артиста важні не присуди маси, а голоси тих, що розуміються на мистецтві й вміють відріжняти працю артиста-ремісника від праці артиста-творця, хоч часто ремісник має велику популярність серед маси й вона відчуває потребу його більше ніж справжнього творця. Та творчість не може перемінюватися в ремісництво, бо тоді скоро наступилиб часи, коли й артистам-ремісникам не вистарчилоб зразків, з яких вони робилиб свої композиції. Не кажу вже про те, як це відбилосяб на штуці певного народу, колиб у нього не стало творців-артистів.

* * *

Ставлючи такі вимоги до артиста взагалі, а до українського зокрема, мусимо прагнути до того, щоб наш загал любив, розумів та підтримував своїх артистів-творців і всякими матеріяльними й моральними засобами допомагав їх праці. Кождий порив і стремління артиста до піднесення й розвитку української штуки мусимо підтримувати всіма силами, хоч би ми бачили й знали всі недостачі його праці. Стараючись виправити недостачі діяльности артиста, які впадають в очі, мусимо одночасно старатися підтримати її по силі нашої можливости.

Український загал має обовязок своєю присутністю підтримувати морально й матеріяльно кождий український артистичний виступ, чи то він робиться виключно між Українцями, чи на ширшому загальному полі. Прагнучи до ліпшого й бажаючи його мати, стараймося не занедбувати того, що вже маємо й допомогати йому рости, кріпнути та розвиватися, як художньо так одночасно орґанізаційно й матеріяльно.

Ню Йорк, Н. Й.

Йосиф Мікулич.

ДЯДЬКО ІВАН.

Дядько Іван має лише одного приятеля, а це є його — люлька. Та вже і через неї натерпівся! Доки було тепло, ходив собі дядько все по полях і там йому ніхто не міг заборонити курити. Та гірше в осени.

Першого дня, як мусів лишитися дома, закурив собі люльку тай приніс собі трохи роботи у кухню. А коли так пахкав, за хвилю кухня була повніська диму. Бабуся, як прийшла до хати та побачила стільки диму, зараз почала „казане":

— А ти що собі гадаєш, ти осле один? Куриш наче фабричний комин і на ніщо не зважаєш. Хочеш, аби тобі цвіти за вікном повяли, як тамтого року? Коли хочеш курити — то забирайся на двір, а як вікуриш, можеш знову прийти! — Бабуся вказала приказуючо рукою на двері і дядько мусів забиратися. А ні — то було би зле!

Дядько сів собі на дворі на лавчину та пахкав весело.

Сидів там уже може з годину. Бабуся вийшла за дідом і зараз спиталася:

— Що, ти ще не готовий?

— Ще ні, — відповів дядько та сумно всміхнувся.

— То вважай, поспішися!— напімнула бабуся та відійшла у кухню.

Дядько за хвилину викурив люльку, та набив собі її знову й далі курив. Бабуся вдруге вийшла за дідусем, коли вже була, гадаю, десята година. Не була вже бабуся така спокійна, як за першим разом, і зараз накинулася на дідуся.

— А ти що собі гадаєш, за твоєю люлькою і роботи не візьмешся, га? Вважай, аби ти мені зараз пійшов бодай фасолю перебирати!

— Та зараз пійду, — відповів дядько. Бачив, що вже нема жарту. Всеж таки ще сидів, та лише тому, щоби докурити. Колиж докурив, не хотілося ще до кухні. Та не поборов пристрасти, набив люльку знову тай далі курив.

Бабуся гадала, що дідусь найшов собі якусь роботу на дворі, тому лишила його в спокою. Колиж мала вже обід зварений, пійшла закликати дідуся.

— А ти, леґейдо один! — скрикнула сердито, коли побачила, як дідусь сидить собі на лавчині та курить. — Ти при цій люльці пересидів би до кінця світа. Йди пообідай тай робитимеш щось на дворі, коли не можеш обійтися без тієї люльки!

Дядько слухняно відійшов у кухню. А гадаєте, що сердився? Де там! Дядько знає, що вже тут довго не буде, тому він дуже побожний. Хоче дістатися по смерти до неба. А бабуся, ця якась чортиця, пійде напевно до пекла тай так дідусь матиме від неї в небі вічний спокій.

ДРУКАРНЯ

У. НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"

виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як:

СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТІКЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ПІКНІКИ І БАЛІ, ЯК ТАКОЖ КОВЕРТИ І ЛИСТОВІ ПАПЕРИ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦТВ.

"S V O B O D A,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ.

Мистецька вистава й концерт.

Для всіх свідомих Українців місяць березень є торжественною порою, бо є се час, коли діти України віддають честь свому соборникови, котрий голосив:

„Чи є що краще, лучше в світі,
Як у купі жити,
З братом добрим добро певне
Пожить, не ділити"?

І в Патерсоні, де є маленька горстка Українців, відбулося Шевченківське Свято, при помочі сусідних Українців з Пасейку, котрі, як свідомі діти Шевченка, прибули, щоби:

„З братом добрим добро певне
Пожить, не ділити".

Американський Жіночий Клюб в Патерсоні, через „Інтернешел Інститут", запросив Українців з Горожанського Клюбу і Товариства ім. Тараса Шевченка в Патерсоні, щоби вони взяли участь у цілотижневій виставі народнього мистецтва й призначили для Українців останній день, коли відбулося свято — закінчення вистави.

На виставі були заступлені: Італія, Британські Острови, Америка, Сирія, Франція, Німеччина й Україна. Тому, що сей Жіночий Клюб є осередком найвпливовіших жінок в Патерсоні, отся вистава мала особливе значіння.

Українська вистава мала великий успіх. Та треба вже тут зазначити, що майже цілий успіх залежав від тих трох дівчат, котрі жертвували для цеї справи стільки часу й енергії. Дві з них, панни Марія Висловська і Ольга Микитин, школярки з Пасейку, котрі приїздили просто зі школи на виставу і нишком робили свої домашні задачі, показують, що там, де є любов до свого рідного і його розуміння, там і завше найдеться час. Але й пані Марія Адамович з Патерсону посвятила цілий свій час вечерами, показуючи цікавість і охоту, яких здобудеш більше межи нашою молодіжю. Ті троє дівчат, з їх рухливістю і цікавістю, яку вони показували в їх відповідях на ріжні питання, здивували сотки людей, котрі не могли зрозуміти, яка то сила давала тим дівчатам такого українського духа й знання. А особливо підносили чужинці те, що дівчата гордились своїм українським походженням і українським строями. Не на марне писав Шевченко:

„Учітеся, брати мої,
Думайте, читайте,
І чужого научайтесь
Й свого не цурайтесь".

Українська програма випала на суботу. День був похмурий. А вечером ще й падав сніг. Пополудні, (як кождого дня), жінки - Американки мали прийом, але щоб додати до цього прийому життя, Українці привели дітей танцюристів. Танці дітей з Народного Дому в Пасейку, під проводом п. М. Кашалаби, зробили на Американцях велике враження.

Надійшов вечір. Доходила восьма година, коли галя жіночого клюбу вже переповнена так, що багато людей вернулося до дому через брак місця. На підвисшенню висів образ Тараса Шевченка, прикрашений рушником, в рамах гуцульських килимів, з українським гербом над портретом. Взірець сей був дуже простенький, але дуже ефектовний й звертав на себе увагу цілої публики, бо не було жадної куртини. В кілька хвилин по восьмій зачалася вистава.

Зміст програми пізнає читач з витинку з американського часопису. Важне те, що присутні Американці були дуже зацікавлені нашою штукою; так, що багато людей розпитувалися, де могли би дістати танцюристів і українських співаків на свої приємства.

Ціла програма, оголошена в часописах, мала 16 точок, а в дійсности додано ще чотири точки, так, що загалом було 20 точок, але ціла програма тревала всього одну годину і 15 хвилин. Цілий час не було ні одної павзи, люди були так зацікавлені виставою, що ніхто навіть не рушився. При кінці багато чужинців просили о повторення хоч пару точок. Та на тім скінчилося. Повторення не було жадного. Річ в тім, що зміна точок, котрі були коротенькі, так скоро наступала, що навіть наші люди, Українці, не мали часу нетерпеливитись, але були дуже зацікавлені, на котре то зацікавлення багато Американців звертали увагу. Що булоб, якби були довгі перерви, то читач може собі сам уявити, а ще до того перборщене повторення, котре і так не помагає, а пошкодити може і майже завше шкодить.

Публика розійшлась дуже задоволена, а молодіж, котра доложила найбільше трудів до вистави, або яка приглядалася, вийшла задоволена й більш зацікавлена своїм.

До оголошеної в часописах програми треба ще додати вступне слово до сватання, прочитане п. М. Висловським. Образок сватання, в котрім брали участь п. Г. Бойко, О. Свитак, В. Кучкуда, Й. Кашалаба; пані К. Бойко і К. Головачук, вийшов дуже добре і є похвальним трудом свідомих Українців з Народного Дому в Пасейку.

Задля сдабости в домі місцевого дякоучителя, добродій Вавись Мельничук (учитель хору в Байоні, Н. Дж.) прибув зі своїм хором, „Бояном" з Байон. Хор є зложений з самої молодіжи і представлявся дуже гарно, а своїм співом здобув собі признання між присутними Американцями. Сольо в „Огні горять" співав п. В. Гела. Щоб познайомити чужинців зі змістом декотрих пісень, я прочитав в англійській мові переклад Шевченка „Вечір", а панна О. Микитин перечитала „Заповіт", а коли вони пізнали його зміст, то многі питалися за його перекладом. В подібний спосіб були пояснені важніші точки програми.

Це й було причиною, що чужинці слухали всього з таким зацікавленням, бо розуміли зміст пісень і вистави.

Найкращий успіх зробили діти танцюристи, для котрих пригравав п. М. Маік зі своїми музикантами. Кажуть люди: „діти, діти, де вас подіти". А я радив би „в школу віддайте, танків навчайте", щоби з них вийшли ті красні квіти, що так пишаються своїм і горнуться до свого. Як пополудни так і вечером люди аж з крісел вставали, щоби бачити танки, а оплескам то вже не було кінця. Деякі Американці прямо благали мене, щоби ще виставити хоч пару танків.

Діти-танцюристи належать до вище згаданої школи, зорганізованої д. Авраменком. Танцювали дівчата: О. Микитин, Т. Висловська, О. Кучкуда, О. Ганьошин, Е. Кашалаба, Т. Петрина, А. Куйбіда, Ю. Андрієвич, Г. Ганьошин; хлопці: М. Микитин, М. Борух, А. Куйбіда, І. Висловський, М. Галагін, М. Гуцалюк, М. Червaтюк, І. Гайовик, І. Андрієвич.

В комітет тої вистави входили: Т. Матвіяс, С. Винярський, М. Ганьошин, Г. Ничка, М. Зілінський, Й. Геречка.

Вистава і програма були безплатні, а кошти покрили Горожанський Клюб і Тов. ім. Тараса Шевченка в Патерсоні зі своїх і так малих кас. Слідуючі жертводавці зрозуміли вагу справи і помогли своїми лептами: по $2: М. Яблонський, А. Зілінський, П. Телевяк; по $1: С. Сасовський, Н. Ковтalюк, А. Вуколінський, С. Бущак, С. Любинець, Е. Ковальський, С. Вінярський, І. Габрилович, Т. Волігорський, В. Магвіяс.

В. Семенина.

UKRAINIAN GROUP PRESENTS NOVEL DISPLAY AT EXHIBIT.

Arts and Crafts Exposition at Woman's Club to Close Tomorrow Night — German Program to be Given Tonight.

The exhibition of arts and crafts of nations represented in this city which has been open for public inspection at the Woman's club this week, will close tomorrow evening at ten o'clock. The Ukrainian group will act as hostesses tomorrow and special attention will be directed to their exhibit which represents a corner of a Ukrainian peasants' living room. The walls are decorated with woolen tapestry made by the Ukrainian mountaineers, Hutsuls, which inhabit the eastern part of the Carpathian mountains. On one of the drapes is hung the portrait of Taras Shevchenko, outstanding figure, draped with an embroidered towel characteristic of the Ukrainian custom.

The center of attraction is the table on which, covered with embroidered tablecloths may be found three distincly different types of handwork. In the center is a group of objects made by the Ukrainian students who are political prisoners in Poland.

Novel Display.

One outstanding exhibit is a small box made of the bread that the political victims eat, the straw they sleep on and the beads which are smugled in. The process of manufacture is very odd, a group, having agreed to make a certain object, contribute certain portion of their daily ration to the good cause. A chewing squad is formed which masticates the bread, when it is thoroughly chewed the gummy substance is dried with the heat of the body, if the sun is not available, and then colored with ink or soot and kneated until the mass becomes dense and plastic. Then pieces of straw and the smuggled beads are worked into the mass a design formed. The effect is most remarkable.

This exhibit has been arranged by Mr. W. Semenyna through the Ukrainian Citizens' club, and the Taras Shevchenko society, of Paterson.

2. Programs Tomorrow.

The entertainment tomorrow evening will be presented twice. The first preformance will be at 7:30 and the second at 9:30 o'clock. The complete program is as follows:

Ukrainian Betrothal (a short scene from Ukrainian life).

"The Mist Rolling Through the Valley," Music by Lysenko, sung by mixed chorus.

"The Fires Burn," words by Shevchenko, music by Vorobkevych, sung by mixed chorus.

"The Willow in the Field." Music by Hayvoronsky, of New York City. Solo by Mary Azyma and mixed chorus.

"The Cherry Orchard." Words by Shevchenko, music by Hayvoronsky, sung by female chorus.

"Hopak Kolom." An ensemble circular dance which like all circular dances may be traced back to pagan fire worship.

"Podolian Dance." Solo by Miss J. Andrievich. A variation of the Podolian Cossack.

"Kateryna," three pairs, one form of a spring dance.

"Podolian Cossack," by Miss G. Hanioshyn, Master J. Hayowyk. The Cossack is a purely Ukrainian dance of the Zaporoghian Cossacks of the 16th and 17th centuries and this is a variation of the same.

"Hrechanyky," danced by four pairs.

"Zaporoghian Herts," solo dance, by Master M. Mykietyn. Among the Ukrainian Cossacks whose life was devoted to the protection of the Ukrainians against the constantly invading and devastating hordes of Crimean Tartars and the Turks it was quite natural that many fighters' dances should have originated, and this is one of them.

The chorus is directed by Mr. Basil Melnychuck. The dancers belong to the dancing school organized by the ballet master, V. Avramenko, in Passaic, which is in charge of Mr. J. Kashalaba.

"The Highlands," a folk song, mixed chorus.

"Kolomyiky," dance folk songs, mixed chorus.

"Zapovit," this is Taras Shevchenko's testament put to music by Stetsenko.

Ukrainian National Anthem, mixed chorus.

American Hymn, mixed chorus.

(Paterson Evening News, March 27, 1931).

ДЕМОН ЗЛОБИ.

Перемиський „Український Голос" (ч. 10. з 15-го березня ц. р.) вмістив дуже цікаву передову статтю п. н. „Демон злоби". З приводу самогубства білоруського професора Всеволода Ігнатовського і білоруського поета Янка Купали, що покінчили життя на знак протесту проти морального большевицького терору, автор пише про большевизм. Він порівнює методи большевизму при насаджуванні „нової культури", цим разом „пролетарської", з методами Петра Великого, який „прорубував вікно в Европу" і пише:

„Це ще раз підтверджує, що всі переворотн в московській історії йшли згори під гаслом зізовні перебраних ідей і тому натрапляли на опір домашнього середовища, який вони нищили зі своєрідною жорстокістю московського духа".

З порівнання большевизму з московським самодержавєм автор доходить до такого заключення:

„Большевизм має всі володарські особливости московського самодержавя в найвищій мірі, як це видно з його енергії, неслабнучої жорстокости та імперіялістичного розмаху, поширеного через гасло соціяльної революції на цілий світ. Його найсильнішим союзником є найнижчі інстинкти людини, що їх він намагається вповні визволити, розсаджуючи для цього всі рямки традиції, моралі, релігії та нищачи всі ті духові вартости, котрі якнебудь гальмують його діло. Не гнів, але злоба була і є верховним афектом психології большевизму, тому його світогляд найменше органічний з усіх відомих типів великої революції. Бо злоба — почування холодне, яке кормить їдкими соками мозку, а не душі. І якщо вона висунеться на рішаюче місце, тоді твір її мусить бути — розкладом, людина — бестією, світ — механічним процесом матеріяльного буття, а історія — ареною взаїмного морду".

ГЕНРІ ДІ ГЛЕЙН.

Нині, в середу 8. квітня, в год. 8.15 ввечір буде боротися з гарним противником Гос Соненбергом. Боротьба відбудеться в Арморі 69 полку в Ню Йорку. Крім Ю. Заринява та Генрі Ді Глен будуть боротися ще сім добре підібраних пар борців. (Огол.)

Новий Мурільо.

— Чи ви вже бачили нового Мурільо, якого закупило місто?

— Ні. Я мав роботу тай взагалі цього року я ще не був у зоологічнім саді.

ЖИТТЯ ЗАЛЕЖИТЬ ПЕРЕВАЖНО ВІД ЗДОРОВЛЯ ШЛУНКА.

Доказали це найбільші поваги в справах здоровля і поживи.

Більшість нашого населення в Америці терпить дуже часто на затвердження, що є наслідком відмінних обставин і окруження. Ані повітря ані пожива не є такі добрі тут, як у старім краю.

Затвердження спричинює біль голови, заголомшення, згагу, відбивання, тупоумність, депресію, ствердження артерій, безсонність і т. д. Але найнебезпечнішим наслідком є ослаблення нашої природної сили відпорности, бо це наражує наше тіло на нетрудні атаки всякого роду недуг.

Уживайте славної Partola

Partola усуває затвердження, очищує шлунок і внутренности з усяких отруй, регулює травлення і помагає відзискати силу відпорности.

Partola є 100%, гарантована!

Тому Partola повинна знаходитися завше в кождій українській хаті в домашній аптичці, готова до вжитку в разі потреби. До набуття в ліпших аптиках, або впрост від нас. Відворотною почтою й оплатно висилаємо на кожду адресу велике пуделко за 1 долар, а 6 пуделок за тільки 5 долярів. На жадання вишлемо пробне пуделко безплатно.

PARTOLA PRODUCTS CO., Dept. B-1
162 No. Franklin St., Chicago, Ill.

СВЯТОЧНИЙ ЮВИЛЕЙНИЙ ВИСТУП

500 танцюристів під проводом артиста-балетмайстра ВАСИЛЯ АВРАМЕНКА

В МЕТРОПОЛИТЕН ОПЕРА ГАВЗ,

Бродвей і 40 вулиця, в Ню Йорку.

ПОРЯДОК ПРАЦІ:

ПЯТНИЦЯ, 24 КВІТНЯ, 1931. Рано в год. 11-тій точно, збірка всіх танцюристів з Ню Йорку та прибувших з околиці, в Школі Національного Танку: 35 Іст 2-га вул., ріг Другої Евені. Всі участники танцюристи мають явитися в костюмах таких, про які вчилися в школі. Кому бракує дечого з костюмів, нехай заздалегідь пришле замовлення до Школи.

Год. 12 в полудне: Знимка українського танку на фільму та проба всіх танцюристів на сцені Метрополитен Опери.

СУБОТА, 25 КВІТНЯ: Год. 2 попол. Генеральна проба в опері. Мають обовязково явитися всі учасники виступу.

Год. 8.15 початок виступу.

По виступі спільна святочна вечеря в однім з кращих ресторанів при Бродвею. Ціна вечері $1.50. Замовлення на вечеру слати до Комітету, котрий доручить на час карти вступу замовляючим.

НЕДІЛЯ, 26 КВІТНЯ. Год. 3 попол.: Надзвичайна нарада над пляном дальшої праці по відродженню українського національного танку — всіх делегатів товариств з Ню Йорку, а також прибувших з інших міст. Наради відбудуться в нюйорській Школі Нац. Танку.

ЗАВВАГИ: а) Нічліг з пятниці на суботу: Хто не має знакомих в Ню Йорку, нехай повідомить комітет, який постарається о приміщення.

б) Танцюристи, котрі кінчили курс Укр. Нац. Танку, почавши від 6 літ. Просимо всіх, щоб приїхали на Виступ до Ню Йорку, бо будемо здіймати фільму, а також будуть брати участь у Виступі в Метрополитен Опері.

в) Танцюристи (ті, що виступають), хористи та музиканти дістануть перепустки на сцену від розпорядчика в Школі в год. 11-ій рано в пятницю.

г) Білети з провінції треба замовляти зараз, щоби пізніше не було нарікань на недостачу місць в Опері.

д) Листи до Комітету та Школи слати на адресу:

P. O. BOX 101, STA. D, NEW YORK CITY.

Проситься всіх участників придержуватись отсих вказівок і тим причинитися до вдачного виведення українського балєту в осередку американської штуки. 79,81

Комітет Ювилейного Свята та Управа Школи.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

без огляду на релігійні чи політичні преконання, желає

ТЕОДОР ДІДОХА

ВЛАСТИТЕЛЬ МАСАРСЬКИХ ВИРОБІВ.

ШИНКИ вуджені і свіжі, КОВБАСИ краяні, сікані, вуджені і свіжі (на замовлення з чосником), **ріжнородні САЛЬЦЕСОНИ, сім родів КИШОК, КОВБАСКИ, ріжнородні ВУДЖЕНИНИ, СВІЖЕ МЯСО, яке хто забажає, маленькі ПОРОСЯТА живі або биті. Для всіх купців з оголошення в Свободі даємо хрін даром.** Не переплачуйте ціни за мясо, бо ціни від 1-го березня с. р. вернули до передвоєнних часів. Всі Українці з Ню Йорку і околиці хай їдуть домоєї бучерні і масарні, де всьо сам виробляю, марину і вуджу, а що купую живі безроги просто від фармерів, тому продаю всьо по найдешевшій ціні. 81-2

Доїзд з Ню Йорку і околиці за 5 центів вигідний з усіх сторін; в Бронкс трансфер на всі кари і боси до:

T. DIDOCHA, 949 EAST 167 ST., BRONX, N. Y.

Telephone: Dayton 9-4571.

СПЕЦІЯЛЬНО НА

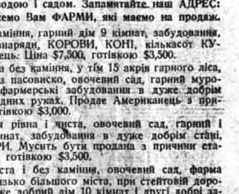
ВЕЛИКОДНІ СВЯТА

поручаємо

ВЛАСНОГО ВИРОБУ НА КРАЙОВИЙ СПОСІБ

КОВБАСИ, КИШКИ, ШИНКИ, САЛЬЦЕСОНИ І ВСЯКУ ДРУГУ ВУДЖЕНИНУ

СИРІ МЯСА І ДРІБ — ПО ЦІНАХ УМІРКОВАНИХ.

N. HLADUN
166 AVENUE B
(10-та і 11-та улиця)

Телефон: **Algonquin 4-9755**

Домашній тел.: **Dry Dock 4-3200**

ФАРМИ! В СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗИ, КОТРІ МОЖНА НАБУТИ ДУЖЕ ДЕШЕВО! ФАРМИ!

Коли хочете набути добру ФАРМУ, земля добра на бульбу, добрі забудовання з лісом, пасовиском, водою і садом. Запамятайте наш АДРЕС: Голосіться до нас, а ми покажемо Вам ФАРМИ, які маємо на продаж.

70 АКРІВ, земля чиста без каміння, гарний дім 9 кімнат, забудовання, великі курники, знаряди, КОРОВИ, КОНІ, кількасот КУРЕЙ. Продає старий Американець. Ціна $7,500, готівкою $3,500.

114 АКРІВ, земля чиста рівна без каміння, у тім 15 акрів гарного ліса, ріка плине через пасовиско, овочевий сад, гарний мурований дім 10 кімнат і другі фармерські забудовання в дуже добрім стані. Фарма около 70 літ в одних руках. Продає Американець з причини старости. Ціна $6,000, готівкою $3,000.

54 АКРИ, дуже добра земля рівна і чиста, овочевий сад, гарний і добрий дім 7 кімнат, забудовання в дуже добрім стані, знаряди, КОРОВИ, КОНІ, КУРИ. Мусить бути продана з причини старости властителя. Ціна $7,000, готівкою $3,500.

100 АКРІВ, земля рівна чиста і без каміння, овочевий сад, фарма знаходиться близько більшого міста, при стейтовій дорозі, ліс і пасовиско з рікою, дуже добрий дім 10 кімнат і другі добрі забудовання. Продає Американець з причини старости. Ціна $7,000, готівкою $3,500.

82 АКРИ, земля першої кляси, чиста і без каміння, при стейтовій дорозі, коло міста, вища школа при фармі, великий овочевий сад, ріка, став, гарний дім 7 кімнат, великі нові забудовання з електричним освітленнем, 10 КОРОВ, 2 КОНІ, 600 КУРЕЙ, БЕЗРОГИ, трактор, машина до молочення, вязання і другі машини майже нові. З причини старости продає Американець. Ціна $11,000, готівкою $6,000.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ФАРМ від 1 до 200 акрів і вище, з гарними забудованнями, загосподаровані і без, котрі можна набути дуже дешево, тому, що їх продають з перших рук Американці, котрі жили по кільканадесять літ на тих ФАРМАХ. Прийдіть огляньте, які маємо ФАРМИ.

Офіс отворений від 8. рано до 9. ввечір. — Голоситись: 79,81

VETERAN REALTY CO., INC., FARM AGENCY,

593 JERSEY AVENUE, ріг 4-тої улиці, JERSEY CITY, N. J.

Рай і поступ

М. Драгоманова. — Ціна 40 центів.

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 148, повідомляє усіх місцевих і позамісцевих членів, щоби обовязково явились на збори 19 квітня, точно в години 12.30 в полудне, в Укр. Школі при МікКей і Галек. Буде справоздання за 3 місяці і другі важні справи. На мітінгу будемо принимати нових членів без вступного. Проситься довгуючих вже раз вирівнати свої залеглости. Товариство не може платити вкладок за членів. Довгуючі будуть суспендовані без попереднього повідомлення. — Максим Головчак, предс.; Стефа Хомяк, секр.

ГЕМПСТЕД, Л. АЙ. Тов. Укр. Зап. Січ, від. 327, повідомляє всіх членів, що місячний мітінг відбудеться в четвер, 9 квітня в Народ. Домі при Юніондейл Еве., в годині 7.30 ввечір. Всі члени мають явитися на сей мітінг, бо є дуже важні справи до полагодження. Просоиться довгуючих членів вирівнати свої довги, бо інакше будуть суспендовані. — Іван Гречин.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки, від. 316, повідомляє своїх членів, що надзвичайні збори відбудуться в четвер, 9-го квітня, точно в годині 8-мій ввечір. Проситься всіх членів прийти на сі збори, бо є важні справи до порішення. Довгуючі члени зволять вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Члени, котрі ще не доплатили до свого цертифікату, проситься сего місяця доплатити, бо відтяганням тільки роботу стримується. Товариство замовило парки на пікніки, на 7 червня в Шутцен парку і на 28 червня в Бей Вю парку. — І. Майка, предс.; М. Гринарчук, кас.; В. Гурянський, секр.

ЗІҐЛЕР, ІЛЛ. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 377, повідомляє, що мітінг з причини Велик. Свят відбудеться 19 квітня, а не 12-го. Проситься всіх членів явитись на цей мітінг. — Семен Гнатишак, предс.; Михайло Одексяк, рек. секр.

ЙОНГСТАВН, О. Уряд Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінг відбудеться в суботу, 11 квітня, точно в годині 7-ій ввечір, в гали литовській при Френклін Еве. Проситься усіх членів прибути, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Н. Павлишин, предс., Ілія Сухий, кас.; Й. Білик, секр.

ВІЛІНГ, В. ВА. Бр. св. Івана Хрест., від. 56, повідомляє своїх членів, що мітінг з причини Великодних Свят відбудеться о тиждень пізніше, то є 19 квітня, в гали і в годині як завше. Присутність усіх членів потрібна, бо є важні справи до полагодження. Контр. комісія здасть справоздання з 3-місячного діловодства. Взивається позамісцевих членів не спізнятися з вкладками, бо згідно з ухвалою річного мітінгу, відділова каса платить за члена тільки один місяць. В братських справах належить удаватись: Michael Dutkewich, 4303 Eoff Street, Wheeling, W. Va. — В. Реваковський, пр.; І. Ковальчик, кас.; М. Дуткевич, секр.

КЕМПБЕЛ, О. Сестр. Пресв. Діви Марії, від. 119, повідомляє всіх членкиць, що мітінг відбудеться о тиждень пізніше, 19 квітня, з причини Великодних Свят. Проситься усіх членкинь прибути на мітінг, бо є справи до полагодження. Довгуючих напоминається, щоби вирівнали свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Марія Білан, секр.

МОРЕЙН, О. Бр. св. Андрія, від. 128, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що з причини Великодних Свят мітінг відбудеться в суботу, 11 квітня, в гали церковній, в годині 6-тій ввечір. Проситься членів прибути на час. — Іван Шумила, предс.; Волод. Каршевь, секр.; Мик. Волошинський, кас.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. О. Николая, від. 341, повідомляє своїх члнеів, що з причини Великодних Свят місячні збори відбудуться в пятницю, 17 квітня, в годині 7-мій ввечір, в Ур. Народ. Домі. Проситься всіх членів явитись на сих зборах, а довгуючих проситься вирівнати свої залеглости. — Стефан Гр. Паливода, фін. секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Апп. Петра і Павла, від. 220 повідомляє всіх членів і членкиць, що з причиня Великодних Свят звичайний мітінг відбудеться о тиждень пізніше, 18 квітня, в годині 7.30 ввечір. Обовязком є кождого члена і членкиці прибути на означений час, бо є важні справи до полагодження. А особливо проситься всіх членкиць явитись, бо будуть важні справи для них. — Гр. Герасим, секр.

ШЕНАНДОА, ПА. Відділ 98 повідомляє усіх своїх членів, що з причини Свят мітінг відбудеться 19 квітня, в гали парохіяльній на Вест Сентер Стріт. Проситься членів явитись на мітінг, а довгуючих проситься вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — Афтанас Гевчук, секр.

КОЛИ ІДЕТЕ ПО СВЯТОЧНІ ЗАКУПИ ДО ЧУЖОГО, ТО ЧОМУ ЗА ТІ САМІ ГРОШІ НЕ КУПУЄТЕ У СВОГО.

НА ВЕЛИКОДНІ СВЯТА

поручаю власного виробу

ШИНКИ, КОВБАСИ краяні, сікані і сарделеві

КАБАНОСИ сухі і свіжі.

Ковбаси сирові з свіжого мяса — кождого дня рівнож другі вироби масарські та мяса сирові всілякого роду.

Спеціяльні замовлення на свята принимаю до четверга 9 квітня, а доставляємо до дому лиш в околиці мого склепу. Шинки варимо і печемо для своїх костумерів безплатно.

КИШКИ: ПАШТЕТОВІ, ГРЕЧАНІ, РИЖОВІ І З БУЛОК.

П. Стасюк

124 Перша Евня
БІЛИЙ ДІМ В БЛЬОКУ
МЕЖИ 7-мою А 8-ою ВУЛИЦЕЮ
НЮ ЙОРК. Н. Й.
Telephone: Dry Dock 4-2030

ДРІБ ТА МЯСА СВІЖІ І МАРИНОВАНІ.

ХТО НЕ МАВ НАГОДИ БУТИ В МОЇМ СКЛАДІ ДО СИХ ПОР, ХАЙ ЛАСКАВО ЗАЙДЕ А ПЕРЕКОНАЄСЬ, ЩО КУПУЄ В МІСЦИ НАЙСАНІТАРНІШІМ В НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ, ЯКІСТЬ ТОВАРУ ДІСТАНЕТЕ ПЕРШОЇ КЛЯСИ, А УСЛУГА ЧЕМНА І ЧЕСНА. ЗА СВІЙ ТОВАР ҐВАРАНТУЮ.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. М. Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 11 квітня, в годині 8-мій ввечір, в Укр. Демократ. Клюбі, 183 Корт Стріт. Проситься членів явитись на означений час. Обовязком кождого член є бути присутним на мітінгу, бо є важні справи до полагодження. — М. Боднар, предс. П. Псуй, кас.; А. Мудровський, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Сим повідомляється членів Бр. св. Василія, від. 339, що мітінг відбудеться в суботу, 11 квітня, в годині 5-тій вечір, під ч. 610 Савт Амерікан ул. На тім мітінгу присутність кождого члена конечна. Довгуючим пригадується, щоби явилися і вирівняли свої залеглости, коли не хочуть наразитись на суспенду. Суспендовані члени, коли не заплатять своїх залеглостий, будуть виключені. — І. Сорока, предс.; І. Сорока син М., кас.; Ол. Будай, секр.

МОНЕССЕН, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 338, повідомляє своїх членів, що квартальний мітінг з причини Великодних Свят відбудеться 19 квітня, в часі і місци де звичайно. Кождий член обовязаний вирівнати свої належитости. Місцеві члени коли не являться на сім мітінгу, заплатять кару 50 ц., а урядник 1 дол. — І. Криницький, предс.; І. Фаль, кас.; Ф. Янковський, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється членів Тов. ім. Князя Данила, від. 356, що з причини Великодних Свят мітінг відбудеться в суботу, 11 квітня, в годині 7-мій ввечір, в Нар. Домі, 3322 Норт Лавренс ул. Проситься усіх членів прибути на сей мітінг бо є богато важних справ до полагодження. Довгуючих членів взивається прибути на сей мітінг і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Долинний, предс.; Г. Лесик, кас.; Ол. Діорка, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Укр. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 11 квітня, в гали Словенській, 724 Лісонард ул. Проситься всіх членів явитись на зборах, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів напоминається, щоби прийшли і вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Василь Сеничин, предс.; Теодор Шевчук, кас.; Дмитро Багрій, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. Укр. Товг Запорожська Січ, від. 67, повідомляє всі хсвоїх членів, що квартальний мітінг відбудеться в суботу, 11 квітня, в годині 6-тій ввечір, в Ліберти Галі. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо є важні справи до полагодження. Буде справоздання контр. комісії за перший квартал. — Іван Шуран, кошовий; Григорій Патинок, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 367, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться у вівторок, 14-го квітня, в годині 7.30 ввечір, в гали церковній, 303 Тудсон Евеню. Обовязком є всіх членів явитися на збори, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься прийти і заплатити свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. Товариші Запорожської Січи, покажім, що ми потрафимо і умісмо солідарно працювати для У. Н. Союза і для Товариства, та приведіть кождий бодай одного нового члена до вписання. — Н. Сорохтей, предс.; Д. Сподарик, секр.

ВІЛКС ББЕРІ, ПА. Бр. св. Василія Великого повідомляє своїх членів, що мітінг з причини Великодних Свят відбудеться 19-го квітня. Проситься всіх членів прийти на сей мітінг як звичайно зараз по Сл. Божій до галі церковної. — Йосиф Гоменчук, пр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 64, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 11-го квітня, в годині 7.30 ввечір, під ч. 435 Мейн ул. Цей мітінг мав відбутись минулої суботи, але галя була занята. Упоминається членів прибути на сей мітінг і вирівнати свої вкладки. — В. Семенина, предс.; В. Матвіяс, секр.

ВЕСТ НЮТОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 255, повідомляє усіх місцевих членів, що з причини Великодних Свят мітінг відбудеться в тиждень пізніше, то є в неділю, 19 квітня, в годині 1-ій пополудни. На мітінгу будуть важні справи до полагодження, тому проситься усіх місцевих членів прибути на сей мітінг. — Дмитро Залубич, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січові Стрільці, від. 44, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в суботу, 11 квітня, в годині 6.30 ввечір, в гали на Нюпорт Евені, бо в неділю припадає Великдень. Проситься усіх членів прийти і заплатити свої належитости. — В. Шишка, предс.; О. Задубера, кас.; Л. Демчук, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 163, повідомляє усіх своїх членів, що засідання відбудеться в суботу, 18 квітня, в годині 6. 30 ввечір, в гали церковній. Кождий член обовязково повинен прибути, бо є важні справи до полагодження. — Ів. Березовець, секр.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 306, подає до відома своїм членам, що звичайні збори відбудуться в суботу, 11-го квітня, в годині 7.30 ввечір, в У. Н. Гали при Розел і Генрі вул. Обовязком є кождого члена прийти на сі збори, бо є важні справи фінансові. Суспендовані члени повинні прийти і заплатити свої залеглости, бо в противнім разі будуть виключені. — Т. Федуняк, гол.; А. Андрійців, кас.; В. Моссора, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 19 квітня, в год. 1-ій пополудни, в гали Горожан. Клюбу, 2376 Грейлінг ул. Проситься всіх членів явитись на ті збори, бо є важні справи. На тих зборах контр. комісія здасть квартальне справоздання. Довгуючих членів упоминається вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — В. Крушельницький, секр.

АВОКА, ПА. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 326, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в середу, 15 квітня, в годині 6.30 ввечір, в гали Турка. Також проситься довгуючих членів вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Он. Лесик, предс.; Теодор Колодій, кас.; Николай Колодій, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє усіх своїх членів, що квартальний мітінг відбудеться в трету суботу по першім, 18 квітня, в годині 7.30 ввечір, в гали де звичайно, бо в другу суботу галя є занята. Проситься усіх членів явитись на збори. Уряд здасть справоздання з трох місяців. Також контр. комісія має здати своє справоздання. Не явившийся на квартальнім мітінгу член платить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Антін Нагребецький, гол.; Н. Моссора, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 11-го квітня, точно в годині 7-ій вечір, 72 Моріс ул., в Нар. Домі. Проситься членів явитись на означений час. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Йосиф Крайник, предс.; Василь Глива, кас.; Семен Кусень, секр.

У тюрмі.

— Ваше прохання про помилування відкинене, тому смертний присуд є правосильний.

— А нині саме маємо понеділок! Гарно мені той тиждень заповідається!

—o—

Торговельний агент: Пане, купіть собі цей апарат до голення. Ним оголитеся пять хвиль скорше ніж звичайною бритвою.

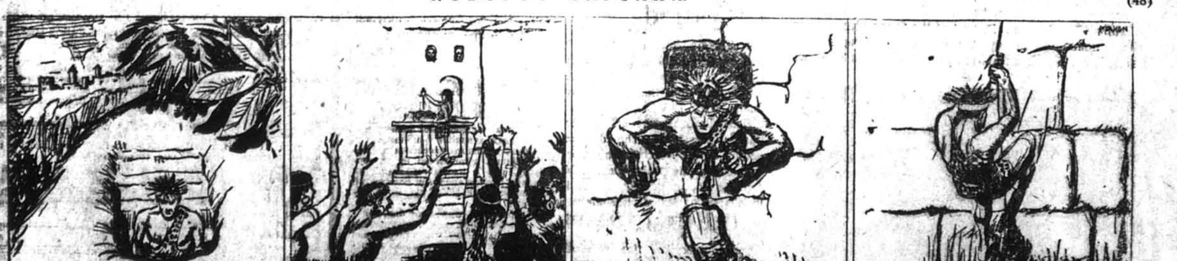
— Це неможливе.

— Чому?

— Бо я голюся бритвою саме тих пять хвиль.

ПОВОРОТ ТАРЗАНА.

(48)

За день і ніч Тарзан пробіг таку віддаль, яку потвори-люде переходили цілий тиждень. Нарешті він прибіг до жовтого узгіря, де був замаскований вхід до таемного міста Опар. Як кіт Тарзан вилазив на круті схили узгіря. Нарешті добрався до довгого й вузького тунелю, що вів до тієї кімнати під храмом, де було заховане золото. Швидко в пітьмі пробирався Тарзан у тунелю.

—o—

Скоро він добрався до криниці, за якою була стіна, через яку колись проліз, ратуючись з тієї кімнати, до якої його колись привела жрекиня. Тут його чутливе вухо вчуло знайомі вже згуки пісні. Він зрозумів, що то була та сама пісня перед престолом, на якому лежить уже жертва, що співали потвори-люди й Тарзанові, коли він лежав під ножем жрекині. Це дало йому ще більше енергії, бо він знав, що може через один момент уже буде пізно.

—o—

Як перелякана коза, Тарзан скочив через отвір у стіні, який колись він сам зробив. При помочи своїх сильних мязів він легко виломив двері, які вели з цієї кімнати в дальші галерії храму. Не чуючи землі під ногами, він поспішав уперед, прислухуючись до співу потвор-людей, стараючись піймати вухом голос їх жертви. Він лише вчув ще голос головної жрекині, яка розпочала свою пісню перед тим, як встромити ніж у серце жертви.

—o—

В одну мить Тарзан добрався до стіни на яких двацять стіп височини, що загороджувала вихід з кімнати. Тарзан перекинув свою травяну линву через один камінь на верху стіни. З трудом, кільки разів вриваючись, він нарешті видерся на стіну. Зібравши линву, він приготовився стрибати вниз, щоб бігти далі на допомогу незнайомій жертві страшних потвор.

—o—

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ жени Зофії Юревич з роду Ткач, 10 літ як втікла з Франком Янович (Хорват) і двома дітьми, старша 16 літ. Перебувала в повіті Лафает, Пенсилвенія, тепер має бути коло Пітсбурґа. Хто би про неї знав, або вона сама, хай зголоситься. Я жду з трома синами. Joseph Jurewitz, 1121 Revere Ave., Bronx, N. Y.

НА ПРОДАЖ ДЕШЕВО ДЕЛІКАТЕСЕН І ҐРОСЕРНЯ.
Бизнес вироблений. Продається з причини виїзду до краю. [illegible] під ч.
243 VARICK ST., JERSEY CITY, N. J.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ!

У східній Пенсилвенії, між містами **Филаделфія і Алентавн,** де земля [illegible] на і плодовита, де много Українців стались незалежними на своїм кусні землі. Вибір великий, як до фарм так і ціни. Пишіть по інформації до свого Українця:

MICHAEL P. DANKEVICH, Real Estate
Perkasie, Pa.
Товариська порада і услуга.

DR. N. M. HNATYSHYN

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ І АКУШЕР
2191 Professor St., Cleveland, Ohio
(Проти українського банку).
Телефон: Atlantic 2054.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 Avenue B,
New York, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel.: ALGONQUIN 8625.
Урядові години: рано від 10 до 11, вечір від 6 до 8, а в неділі від 12 до 1-шої вполудне, або після умови.

ОДИНОКИЙ В НЮ ЙОРКУ кутик, де можна мати свіжі і домашні потрави — це ресторан В. і Я. Дилов
„СНЄГУРОЧКА"
315 E. 6th Street, New York City.
Tel. Orchard 4-2555.

НАЗВУ

КОРАБЛЯ
і день приїзду до Америки вишукуємо в короткім часі.
ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ ДО КРАЮ
Американськими Долярами.
ПАШПОРТИ-ВІЗИ І ПЕРМІТИ
Виробляємо кождому пасажирови
ШИФКАРТИ ДО КРАЮ І З КРАЮ ДО АМЕРИКИ.
Спроваджуємо родини з Краю.
Полагоджуємо Справи Старокраєві.
По всі інформації пишіть до загально всім знаного бюра:
G. KUNASHEVSKY,
179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Tel.: Orchard 4-2568

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦЮ.
Ми робимо гарні похорони
ПО $150

Без ріжниці як далекі позамісцевости, кличте нас:
Офіс: 485 AVON AVENUE.
Phone: Terrace 8882, або Waverly 1636, Newark, N. J.

ХТО БІЛЬШЕ ЧИТАЄ, ТОЙ БІЛЬШЕ ЗНАЄ.
НАЙЛУЧШИЙ ПРИЯТЕЛЬ — ДОБРА КНИЖКА —
ВЖЕ ВИЙШОВ НОВИЙ
ЦІННИК КНИЖОК
КНИГАРНІ „СВОБОДИ" РІЖНОГО ЗМІСТУ.
ВИСИЛАЄТЬСЯ ЙОГО ЗА НАДІСЛАННЄМ 2-ЦЕНТОВОЇ МАРКИ НА ОПЛАТУ ПЕРЕСИЛКИ.
„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.